

Nieuwe natuurlijke vijanden Turkse mot

Paprikatelers ervaren de Turkse mot als de belangrijkste rupsenplaag zonder goede bestrijding. Deze soort veroorzaakt ook schade in tomaat, komkommer, chrysant en roos. De soort overwintert in kassen; de schade treedt vooral op van het voorjaar tot het najaar.

De rupsen eten grote hoeveelheden blad en hun uitwerpselen komen vaak op de vruchten. Om vruchtrot te voorkomen moeten telers de uitwerpselen handmatig verwijderen. In het verleden zijn er een aantal sluipwespen getest. Het ging hierbij om soorten die

spontaan de mot aanvallen of beschikbare parasitoïden, die verwante rupssoorten parasiteren.

Een effectieve bestrijding bleek echter moeilijk, mede door het felle verdedigingsgedrag van de rupsen. Bij een aanval slaan de rupsen wild met hun kop en lichaam om zich heen. Een effectieve bestrijding vraagt om sluipwespen die gespecialiseerd zijn in het aanvallen van deze lastige rupsensoort.

In een nieuw project gefinancierd door het PT gaan we op zoek naar sluipwespen die de Turkse mot parasiteren in zijn oorspronke-

lijke verspreidingsgebied (Spanje en Israel). Daarbij zoeken we gericht naar sluipwespen die de eieren en de jonge rupsen parasiteren, zodat de schade aan het gewas en vrucht zoveel mogelijk beperkt blijft.

Praktijkproef Het Nieuwe Telen alstroemeria

Als vervolg op de proef met Het Nieuwe Telen van alstroemeria is een praktijkproef gestart. Hierbij wordt in een vak van 1.000 m² bij het ras Primadonna opgewarmde buitenlucht met slangen tussen het gewas geblazen. Hiermee willen we het vochtdeficit tussen het gewas beter sturen.

Om vast te stellen of ook zonder een slang in het midden van het bed voldoende luchtdoordringing mogelijk is, zijn met twee systemen rookproeven gedaan. Het ene bed heeft een slang van 10 cm doorsnee aan

beide zijanten en in het midden een dubbele slang van 2x10 cm doorsnee. Bij deze dubbele slang zit een naad in het midden waardoor de slang minder breed is in opgeblazen toestand.

Zo past de slang beter in het bed. Het andere bed heeft alleen dubbele slangen aan beide kanten van het bed. Het debiet is in beide bedden hetzelfde.

In de rookproeven kwam bij beide systemen rook vanuit het midden van het bed omhoog. In overleg met de begeleidingscommissie is besloten het systeem zonder de middelste slang te gebruiken in een praktijkproef. Dit systeem is veel eenvoudiger aan te brengen en de slangen worden minder dichtgedrukt door scheuten. Deze proef richt zich op het effect van de ingeblazen lucht op het microklimaat. Dit project in het kader van het programma Kas als Energiebron wordt gefinancierd door PT en EL&I.

Selectie op minder voor Verticillium vatbare seringenonderstammen

Verticillium dahliae vormt een grote bedreiging voor de seringenteelt. Jaarlijks kan door deze bodemschimmel meer dan 10% van de struiken uitvallen.

Om de uitval te verminderen is met financiering van het PT een selectie gestart van minder vatbare seringenonderstammen. In totaal zijn 7.700 zaailingen van Syringa vulgaris van 2003 tot 2005 besmet met Verticillium. Zieke of minder goed groeiende planten zijn verwijderd. Er zijn 5 goede onderstammen geselecteerd en in weefselweek gebracht.

Twee klonen bleken slecht te vermeerderen en vielen af. Van de andere drie klonen zijn nieuwe planten vermeerderd. In maart 2009 zijn 2 cultivars op de onderstammen geënt

en de struiken zijn in de praktijk uitgeplant om verder op te kweken. De drie klonen verschillen in bladkleur en groeikracht (zie foto). Eén van de drie klonen gaf geen uitval na het enten en heeft al vrij zware takken voor een 1,5-jarige struik. Van deze kloon zijn afgelopen najaar 20 struiken opgerooid en bij een seringenteler uitgeplant om volgend seizoen als indicatie alvast naar de bloemknopvorming te kijken. De overige struiken worden een seizoen later in bloei getrokken en beoordeeld.

Nieuw internationaal roboticaproject CROPS

De Europese Unie heeft 7,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor onderzoek naar robots in de agrarische sector. Wij coördineren dit project, waaraan wetenschappelijke instituten en bedrijfsleven uit tien landen deelnemen. De Nederlandse inbreng betreft de ontwikkeling van een oogstrobot voor paprika.

Het project heet CROPS en gaat zich richten op de ontwikkeling van intelligente systemen voor de oogst van hoogwaardige gewassen.

Robots kunnen bijvoorbeeld bijdragen aan het verbeteren van de arbeidsomstandigheden of aan het verhogen van de kwaliteit van het geogste product.

CROPS richt zich op het ontwikkelen van nieuwe techniek voor sensoren, robotarmen, grippers en intelligentie, die in verschillende toepassingen ingezet kan worden. In Nederland werken we samen met Jentjens Machinetechniek in Veghel. Samen met hen wordt een paprikaoogstmachine ontwikkeld.

